

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئەوروپا 7:28 2-10-2006

کۆن و چین و له کۆیوه هاتوین.. ! ... م. جههید عهزیز

ئیمه کۆن و چین و له کۆیوه هاتوین
پرسیاریکه پیاو سه رسام ده کا
عومری پیاده و هیلاکیمان له م ژینه هیچه فه نایه
مرۆفیش چنگ له سه ر شان بۆی راده کا
چه ند هات و چه ند رۆی به لای ئەم سه رقه برانه دا
کۆی حالی بوو له م هاتوو چۆ گێژه لۆکه یه تا چرای ئەوینی بۆ هه لبا
ئهی کۆی ئەزانی کهی بووینه میوانی ئەم خاکه و
چۆن چۆنی پهیدا بووین
سه رگوزه شته ی ته و او نه بوونه ئەم چیرۆکه و
له وه ته ی هه یین هه له شاخه یین به یه کتره
بۆ رپک ناکه وین له م بیابانی مه رگه دا که بوونه
ژین ره ق و مرۆف ره قتر
نازانین رۆح له گه ل کیدا هه ل ده کا
بۆچی هاتین بۆچی ئەرۆین
ئهمه پرسى ملیونه ها بنیاده م و ژن و پیاوه
له م هه راو ژیانى لیوان لیو به ده ختی یه
بیعاره مرۆف هه ر خه ریکی خو بادان و بۆ لیره یه ک سه ما ده کا
چی یه هات و چی بوو که رۆی
هه موو ته مه نیکى وه ک ته می داوینی چیا بوو
پیش خۆره لات ته می یه وه و رۆی
کۆی چه ندو کۆی چۆنی لیده زانی بیته مه دیدان
کۆی ده زانی ئەم چنگه ی یه خه ی گرتووین له کۆیوه هات
کۆی ده زانی ئەم لافاوی شه پرو میهره بۆ کۆی ده چی
کۆی ده زانی کۆتایی فلیمی ته مه ن له دووای مردن به چی ده گا
له کۆی بووین و بۆکۆی ده چین له م هه راو تاریکستانه
که س نا پرسى له م مه ینه تی و تالی یه
هۆش و بیریش که م هیزو له هه موو شت به گومانه
هه رکه سه بۆ خۆی و ماچی لیو غاری به تینه و راده کا
ئوه کۆی یه ژینی وه ک سه عات کرده تا قه تی خۆیه وه و
بوو به خوادوه ند له گه ردوونی بۆ سه ره تاو بۆ کۆتایی
مرۆفی بۆ ده ست و پپی کرده هه وینی ژیان و
شانوی بوونی ئیمه بۆ بۆ تا قه تی خۆی ساز ده کا
ئهم ژینه کال و کرچ و سوپرو تاله چی یه
باخیکى بۆ به ره وه ک و خورمای خه لال وایه

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 2-10-2006 7:28

جا بۆ حه رامه مه سته کی راست گۆیانه دوور له جهنگه ل
له گه ل مه ی هه نگوینه عه شق و ژیان تاجی سه ره
وه لی داخه کهم هه م عه شق و هه م مه سته کی
حه رامن لای ئیمه بقه یه سه رده می مه غۆل و ته ته ره
ئاسانه بۆ پیاو کوشتن و درۆو خیانه ت، که چی باسی عه شقیک ئابرو به ره
کئ یه نه خشی ته مه ن و بوون به دیواری ژیان ره نگ ئالتر ده کا
ئه وه کئ یه کوپان و پیاوانی وولاتی به و شیوه یه نه خشان دووه
هه ویینی جهنگ و تفهنگ و پیاو کوشتنی لئ ساز ده کا بۆ گۆمی خوین
هه رکهس به له ش و هۆشی خو یه وه له دایک بوو سروشتی یه
له دایک بووندا حه زنی یه تا ئاره زوو بکه یه تی مئ بیت یان نیڕ
که چی قهومی عه با ره ش و عه قل کورت و به ره بهر کوپیان ده وئ
کوپیش هه ر به بچوکی جهنگی ده وئ خو کهس فییری شه ری نا کا
بۆ ناپرسن ئه وه کئ یه به مندالی کچان و ژنان فییری سه ماو ماکیاج ده کا
کئ په ی ده با به نه یینی و سه رسامی ئه م جه ورستانه
تۆش سه رت سوپماوه وه ک و من له م هات و چۆی جهنگه لانه
له م جه هه نه می رۆح سوتان و زوقمی به ناو ژیا نه
دلنیام ئه مه ژین نی یه به لک و ته ختی شانۆی به هه شتی گاو که رانه
وه لی هه ندیکیش هه ن ئه زانن ئه م ژینه کاول و ویرانه
زۆر سه خله تین و شیرزه بۆ ئه م ژینه به په رۆشین
که نا هیئنی هیلاک بیت و په نجه ته رکه ی بۆ خاتری ئه م زیندانه
که چی بۆ هیئدی شتی بیئامی ئه م جهوره گه لی نا حالی و بیهۆشین
که دلخۆشین جار جار وه ک و نه زان که نازانین بۆ دلخۆشین
ئه ی ئه وه کئ یه تابلۆ تال و شیرینه کانی ژین
به هه ناسه ی خواوه ندیئتی خو ی دروست و ووردوخاش ده کا
کانیاوی ته رو بیابانی ووشکیش به پیئوسی نه یینی خو ی ئه نوسیتته وه
ئه مه باوکی هه موومانه و که سیشی لئ په یدا نابئ
ئه مه کوپی خه لکه و له که سیش په یدا نه بووه
ئه م خواوه ندی کیشمه کیش و هه رای ژیا نه له چاوو هۆش وونه
له دیڕ زه مانه وه چاوشارکیمان له گه ل ده کا
تادنیایه نایدۆزینه وه چاوشارکئ یه کی ئه به دی یه
چۆن مرو ف به و جوانی یه دائه تاشئ و په یکه ر ساز نی یه
چۆن خواوه ندیکه له هه یچ شتی قه د سل نا کا
وه ستایه که کهس وه ک و ئه و خاک و نیشتمان دروست نا کا
نیشتمانی من وه ک و بووکئ جئ په نجه و پیئوسی ئه وه
ئه و به هه شته یه له کتیپیا بۆ خو ی باسی لیوه ده کا
ئه م ژین و ته مه نه ی که به دلش بو ی سوتاوین
نی یه شیرین تر له کوردستان و کورد
ئه ی بۆ ده مرین و له نیشتمانی باوانمان ده کا

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 2-10-2006 7:28

ئهو به و جوانی و عهشقهوه هه بیهی بو نالی دروست کرد
ئهی بو دووای ئهو ته مه نه شیرینه ی به هه ناسه یه ک
بو مردن و جودایی سه فەر بکا
گیزاویکه ئهم وانیه کهس تی ی ناگا له م شانوی شه کهت بوونه
بهس بزانی بوچی دیی و بوچی ده پوی
ناخ ناسوده و ئیدی ژیرو فه یله سوفیش وورته ناکا
ئهو ته مه نی جه نجالئ و کویره وه ری یه
که وه ک سه هوئی بهر هه تاو ئه خلیسکی و راده کا
ته مه ن چی یه که چرکه یه ک رانه وه ستی وه ک و ئاو
فریای عه شقیک نه که وئ له دووای فی ربوون باوه شی هه ز بووروتی
تا تامی هه زیک له دووای گیل بوون شیرینتر بتامینی
یه که م ژیان کال و کرچه، مایکیشی پر ئاشوب و چه ره سه ری
دووچار ژیان لی زانینه ئاده میزاد زوری ده وئ عه شق فی ربی
چونکه عه شق واتای ژیان واتای مال و باوه شی نیشتمان
له دووای مردن جاریکی دی عه شق واتات پی ئه به خشی بزیتیته وه
ته نها عه شقی نه شمیل و خاک به ره مه یکی جوانی ژینه
به بی نه شمیل باهه ناسه ش هه ر نه بووایه ژین لیواو لیو رک و کینه
دوو دیر پیشتنر سه د سال ژیان له مه وه به ره باسی ته مه ن و ئاومان کرد
ئاویش ده بیته هه لم و ده چیته سه ر ته مه نی باران
له ئاسمانی بی کو تایی توژی لیته و قوراو دا ئه کا
ئهو بارانه ی که به تاو له به هارا به گریانیکی هه نسکاوی به کوول
میوانی گوول ره نگ ئاله کانی باخچه ی ئه م بوونه دیاری ئه کا.
...

ئیمه کین و چین و له کوپوه هاتووین
ئهی که ی بووینه میوانی ئه م خاکه و چون چونی په یدا بووین
سه رم سووماوه که چ ده ریایه کی تو له ئازاری بیابان و تینویتی
دنیا یه ک نار هه تیت له خویندا چاند
خوینیش بو ئیمه ی بنیاده مه بی قاچ و دهسته کان
بی ده سه لات له هاتن و بی قاچه لات له رویشتنا
خوین بو ئیمه ده ردوو ژان بوو نه گبه تی بوو
هه تا ئیستا هیموگلوبینی به ره به رو شه ره نگیزی له گیانمان چه که ره ده کا.
بو بنیاده م به م جو ره ئالوشه پیکهات هه رچی غه ریزه ی دنیا یه تیخنراوه
ئهو هه موو ئاره زوه چی یه و یه ک دنیا جو رواو جو ره له هه ز
به یاسای نه داران هه رامه گه ر وایش نه بی
به لام به چه شنی دی ئاره زوو هه کان تی رن به شه رعی به رزه وه ندی
هه رچی خو شی ژیان هه یه نیشانه ی پرسیارو هه رامه
ناخوشه کان هه لال ن بی یه ک و دوو دو عایه کی له م چه شنه به تاله
گه ردوونی جوان و شیرین لای بی خه م و به خته وه ران

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 2-10-2006 7:28

تۆش ئاسمانیکیت پرله پیکه نین و تریقانه وه
گوئ نه دان و بی خه می و رۆح سوتان
تۆی هه ناسه و خه م و شایی و پرسه و به هارو زریان
ئه وه تۆی تاریکی شه وانێ تورهبوونت ده هاویژی یه ناومان بو خه وزپان
یاخی له ئیمه ی چه قاوه سوو له شه وی ساردی بلێسه و باوو بۆران
یان ئیمه ش تورهبو ماندو.. له دنیا ی بی دهنگی تۆ
یان بیزار و بی بروا.. له چاوشارکی ی وون بوونی تۆ
وون بوونیکی ئه م ماله گه وره یه ی دنیا ی هه تا ئه به د
ئه ی چی ئه کا بنیاده میک یاده وهری هه موو عومری شیرین نه بی
تالی هاوړیی شه وگاری ته مه نیک مه نفای نیشتمان
بی لانه یی جارسی هه موو ساتیکه تا کو ئه مرئ
ئه ی چی حالی بوو له م دنیا ی سته مه تا له و دنیا به قولایا هه لبوواسرئ
وه ک مه له وانئ که تینه گا و حالی نه بی له قولئ ناو
له سامی شه پۆل و بیئاگا له خنکان
وه ک راوچی یه ک ناشاره زا له جه نگه ل و گرتنی داو
یان بی هۆش له ته مه نی خۆی و ناره حه ت له خوینی گه نجیا
به حه زی خۆت ئه ی گه ردوون کیش مه کیشی ژین ئه که یته ناومانه وه
ئاده میزاد لیوان لیو له مه ملله که تی قه ده رو ئازاردا بزئ
خه نجه ر به ناو رۆحیا گوزه رو پیاسه ده کا
له هوولاتی جه نگه وه هاتبی و به ئاره زوی یه کیکی دی بمرئ
کاره ساته ئه م به ناو ژینه خۆ تیناگا که بو هه یه خۆ نازانی بو کوئ ئه چی
ده با پرسئ ده با شتی پیش هاتن و ده با دهنگئ دووای ئوغربئ
ده با شتی دووای بوون و دیسان شتی دووای مردنی جه سته و رۆح بی
بو بی ئاگا بیین و برۆین له م زیندانه لیل و شوومه
جیهانیکیش هه ناسه ی تال میوانی چوار وهرزی سال بیت.

...

ئیمه کپین و چین و له کوپوه هاتووین
ئه ی که ی بووینه میوانی ئه م خاکه و چۆن چۆنی په یدا بووین
هه رکه س هات و ناحالی له ده ورو به ری
هه رکه س هات و زمانی چه قۆی ده سه لات بوو
هه رکه س هات و قامچی پی بوو
کوشتنی لا ئاوخواردن و که یف و سه فا
درۆی له لا پینچ فه رزه ره وا بوو
سه ربړینی گوول و په پوله ش غه زاو شوړش
هه رکه س هاتو به زمانی گوول زور نامۆ بوو
هه رکه س هات و قیزی له وه نه وشه و دلئ له عه شق تیکه ل ده هات
هه رکه س هات و تف له گوول و گۆرانی بو جه نگ و کوشتن ده ووت
هه رکه س هات و بو کوشتن و سه ربړینی په پوله کان ده ست والا بوو

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 2-10-2006 7:28

ههركهس هات خهنده و شادی نهكرده دیاری ههژاران
دهسه لات خاکی وولاتی کێلا به ئاگر و ئاسن
بۆیه شهونمهکانی ته مهن دلۆپ دلۆپ لهگه لای
چاوانی خاکه وه فرمیسی ده پرشت بوو به هه لمی فه نابوون
فریای دوو به یانی رهنگ شه فه قی نه کهوت
تاعه شق له گه ل هه تاوا بکا .

...

ئیمه کێین و چین و له کوپوه هاتووین
وه لایمی سه رنیشهی ئه م پرسیاره ئاسان نی یه
ئیمه ی نا حالی له م به زمه چی ئه زانین
له م جیهانی باخی بی به ره چی حالی بووین
ئه وه ی زانینه لای ئیمه هه رکهس که رۆی نایه ته وه
مه گهر خوا بو خۆی له مردنیکا بۆمان باس بکا و بیگێرپته وه
ئه گهر گهردوون وانه یه ک بیته بو سزادان
له ناو قهومی هه ژارو دوواکه وتوو ی به ره بهرستان
ئاخوندو ریش بۆز یه که م که سن له ئاگرا بتوینه وه
گریمان دنیا سروشته و خاوه نیکی هه ر نه بووه
ئه ی کێ له و دیو گه لاکانه وه سات به سات و
چرکه به چرکه ته مهنی گوولان ئه نوسیته وه
باخه وان دهستی باوکایه تی باخ و گوول
ئه ی بو ته مهنی خو شه ویستی خۆی
له باخ و نه یینی چروکان نا هۆنیته وه
نامه یه ک بو نه یینی یه کانی تو ئه ی سبه یینی کلۆتر له ئه مرپۆ
ئه م هه موو جه نگه چی یه بی پشوو تاوئ برسی و تاوئ ویل
تاوئ لافاو تاو یکی تر شمشیری کولی دوواکه وتوی خیل
هه ناسه یه کین بی ئوخه ی، هه ر له دووینی چاوه روانیدا به جیماین
زه مینی کین بی خا که نازو پاچ و بیل .. !
ژینی ک که هه ناسه کانی سارده، بی پرسیار هاتووین، بی پرسیار ده رۆین
ده با ژین هه مووی خو شی با چونکه ته واو بوون هه یه
شیعری ژیان ته واو نابێ ده لپن عومریکی دریزه و نانه وئ
ئه ی بو شیعر و چیرۆکی سۆز هینده کورته
فریای ماچی کتیبیک ناکه وئ
ته مهنی میرو له چی یه
که چی قهومی شه رن بو پووش و ده نکه گه نمێ .
نامه یه ک بو تو ئه ی بوون ... ئه ی تا قه تی بی کو تایی
نا په حه تیت کرده خو یینی میرو وه وه
بۆیه نان سیژم گریانه، هیلاک بوون و خه م و ژانه
نه بوون له م شه ره چاتره، دوای عومریکی کوله مه رگی

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 7:28-10-2006

ههزاران جار مردن ده بێته میوان و له مه نفاذا هاوړی ده بێ
هه موو روژێ مردنیکیش له غوربه تا مسوگه ره بو پیاوی به حه یاو به هه ست
جاریکی دی به ره و نه مان و بێ بهرگی نارۆمه ناو باسی غوربه ت
غهریبی تاله زه هره نامویی یه بیکه سی یه مه یلت به ره و نیشتمان ئه با
له میژه سه گه ئازاکان چیرۆکی وه فایان بووه
سه گ گیانداریکی مائی یه هه رگیز شوانی جینا هیلی
له نه نفالی زو لم و سته م له جاشه کان مرو ف تر بوو
به رگریبان له گونده کانی خو یان کردوو
سه گیک بو مانه وه و نه پوخانی مائی خا وه نه که ی
قه پی به زنجیری ده با به یه کدا کردوو .

...

ئیمه کبب و چین و له کوپوه هاتووین
هه تا بزیت قه د مه پرسه چونکه وه لامیک نابینیته وه
گرنگ شادی یه بو ئه وان، شادیش قه د میوانی ژیران نی یه
هه رچی گه رمای دنیا هه یه به خو شبه ختی یه کی ده روون نابی
دنیا ی زوقم ناکریمه وه، ئه ی سه فای خو ره که ی من کوا
ته مه ن بو من لاپه ره لیله کانی زیندانه ..
خو ده رگاوان وون بوو نه ما، ئیدی به ند م تا هه تایه، بوون ته مه ن بو خو ی ئه با
دنیا ی جوانی وگه لای دره ختی منالیم زوو به سه رچوو
کویره وه ری و تالی ژینم وه ک و ده وار و په شه با
ترس و گریان له میژه هاوړی بوونمه، ئاسمانی شادیشم فه نا
ساتیک نه هات به خته وه ری هه مووی شینه، خو شی له رو حما دارما .
نامه یه ک بو تو ئه ی بوون ... ئه ی کاتر میری بی ده نگی ... !
من عه بدیکی پر له ژانم پر ئاسمانیک هه ناو سووتان
دنیا ی به شی تاریکستان قه ده رم بوو، نوره ی جه نکه لی نه فامیم بهرکه وت
وه لی عه شقی سوتانوم خه یالت، بویه بو لای نورت هاتووم
خالیک له دیوانه که ی نالیم، هاتوم تاله موویه ک عه شق فی ربم
من له وولاتی ده رده وه هاتوم گلینه م لیل و تاریکه
ئیدی وه لامی نامه که م به ته پوتۆزی کاروانا بو بنیره
ئهو کاروانه ی به رده ووام بیر له من وتو ده کاته وه .
ئه ی ئه و بوونه ی که گه وره ییت له مرو فدا نوسی یه وه
خوارو خچیت له ته ویلی نه فامیکا به دی ده کرئ
ئهم بوونه گه ر تالی شی زوره خو شه، که چی ئاقیبه ت ئه مسرپه ته وه
ده ست و په نجه که ت هه مووی جوان نی یه ئه ی گه ردوون
نوسینت هه یه له سه قه تیا هیچ چاویلکه یه ک ناخوینیته وه .

Hamid773@hotmail.com